

به نام خدا

ملاحظات قانونی در بیماران ترومایی

دکتر علی استادی

متخصص پزشکی قانونی فلوشیپ سم شناسی بالینی

دانشیار گروه داخلی دانشگاه علوم پزشکی تبریز

رضایت نامه برائت نامه

برائت به چه معناست؟

- اخذ برائت این است که پزشک قبل از شروع به درمان خطرات احتمالی را به بیمار یا ولی او تذکر بدهد تا در صورت بروز خسارت، مسئول و مدیون نباشد.
- به عبارت دیگر با اخذ برائت به کادر پزشکی اجازه داده میشود با توجه به تخصص و صلاحیت بتواند در مقام درمان بیمار را در معرض آسیب قرار دهد.

کسب رضایت از بیمار چیست؟

- دادن اجازه مداخله پزشکی با استقلال کامل از طرف بیمار
- بیماران حق تصمیم گیری و اطلاع کامل در ارتباط با تصمیم گیری
- رضایت یک اتفاق مقطعی نمی باشد.
- کسب رضایت به معنی امتناع از درمان نیز می باشد.

اجزاء رضایت

- ۱) ارائه اطلاعات: در اختیار قرار دادن اطلاعات مربوطه توسط کادر پزشکی و فهم کامل آن توسط بیمار
- ۲) ظرفیت تصمیم گیری: توانایی بیمار برای فهم اطلاعات مربوطه
- ۳) تصمیم گیری داوطلبانه: حق بیمار در تصمیم گیری آزادانه بدون فشار، اجبار و فریب

انواع رضایت

❖ صریح :

❖ شفاهی

❖ کتبی

❖ ضمنی: بیمار تمایل برای انجام عمل یا درمانی را با رفتار خود نشان می دهد.

CPR

رضایت
مدت زمان

جدا کردن بیماران و نتیلاتور

□ ماده ۴۹۵ - هرگاه پزشک در معالجاتی که انجام میدهد موجب تلف یا صدمه بدنی گردد، ضامن دیه است مگر آنکه عمل او مطابق مقررات پزشکی و موازین فنی باشد یا این که قبل از معالجه برائت گرفته باشد و مرتکب تقصیری هم نشود و چنانچه أخذ برائت از مریض به دلیل نابالغ یا مجنون بودن او، معتبر نباشد و یا تحصیل برائت از او به دلیل بیهوشی و مانند آن ممکن نگردد، برائت از ولی مریض تحصیل میشود.

□ تبصره ۱- در صورت عدم قصور یا تقصیر پزشک در علم و عمل برای وی ضمان وجود ندارد هرچند برائت أخذ نکرده باشد.

□ تبصره ۲- ولی بیمار اعم از ولی خاص است مانند پدر و ولی عام که مقام رهبری است. در موارد فقدان یا عدم دسترسی به ولی خاص، رئیس قوه قضائیه با استیذان از مقام رهبری و تفویض اختیار به دادستانهای مربوطه به اعطای برائت به طبیب اقدام مینماید.

□ ماده ۴۹۶ - پزشک در معالجاتی که دستور انجام آن را به مریض یا پرستار و مانند آن صادر مینماید، در صورت تلف یا صدمه بدنی ضامن است مگر آنکه مطابق ماده (۴۹۵) این قانون عمل نماید.

□ تبصره 1 - در موارد مزبور، هرگاه مریض یا پرستار بداند که دستور اشتباه است و موجب صدمه و تلف میشود و با وجود این به دستور عمل کند، پزشک ضامن نیست بلکه صدمه و خسارت مستند به خود مریض یا پرستار است.

□ تبصره 2 - در قطع عضو یا جراحات ایجاد شده در معالجات پزشکی طبق ماده (۴۹۵) این قانون عمل میشود.

چگونگی برخورد با تصمیم گیری توسط فرد جایگزین در عمل

□ چه کسی تصمیم می گیرد؟

□ چگونه تصمیم می گیرد؟

□ تسهیل روند تصمیم گیری توسط
پزشک

قانون مدنی

- ❑ ماده ۱۱۸۰ : طفل صغیر، تحت ولایت قهری پدر و جد پدری خود می باشد و همچنین است طفل غیررشید یا مجنون در صورتی که عدم رشد یا جنون او متصل به صغر باشد.
- ❑ ماده ۱۱۸۱ : هر یک از پدر و جد پدری، نسبت به اولاد خود ولایت دارند.
- ❑ ماده ۱۱۸۵ : هر گاه ولی قهری طفل محجور شود مدعی العموم مکلف است مطابق مقررات راجعه به تعیین قیم، قیمی برای طفل معین کند.
- ❑ ماده ۱۱۹۳ : همین که طفل، کبیر و رشید شد از تحت ولایت خارج می شود و اگر بعداً سفیه یا مجنون شود قیمی برای او معین می شود.

○ بر اساس موازین قانونی حاکم بر نظام جمهوری اسلامی ایران تمام افرادی که به سن ۱۸ سال تمام شمسی می‌رسند، رشید محسوب می‌گردند. فرد رشید هم به کسی گفته می‌شود که از نظر جسمی و عقلی به رشد و تکامل رسیده باشد. یعنی او به طور شخصی و مستقل می‌تواند درباره تمامی امور مالی و غیر مالی خود تصمیم بگیرد و طرف تعهد و تکلیف قانونی باشد.

○ افراد کمتر از ۱۸ سال نیز چنانچه تصور می‌کنند رشید شده‌اند، می‌توانند قبل از ۱۸ سالگی با تقدیم دادخواست به دادگاه خانواده، تقاضای حکم رشد نمایند.

○ اختلال هوشیاری

ثبت دقيق آثار تروما

□ ماده ۱۷ - ديه اعم از مقدر و غير مقدر،
مالي است كه در شرع مقدس براي ايراد
جنايت غير عمدی بر نفس، اعضاء و منافع
و يا جنايت عمدی در مواردی كه به
هر جهتی قصاص ندارد به موجب قانون
مقرر میشود

□ ماده ۵۶۳ - از بین بردن هر یک از اعضای فرد و هر دو عضو از اعضای زوج، دیه کامل و از بین بردن هریک از اعضای زوج، نصف دیه کامل دارد. خواه عضو مزبور از اعضای داخلی بدن باشد خواه از اعضای ظاهری مگر اینکه در قانون ترتیب دیگری مقرر شده باشد.

□ ماده ۵۶۴ - فلج کردن عضو دارای دیه معین، دو سوم دیه آن عضو و از بین بردن عضو فلج، یک سوم دیه همان عضو را دارد. در فلج کردن نسبی عضو که درصدی از کارایی آن از بین می‌رود، با توجه به کارایی از دست رفته، ارزش تعیین می‌گردد.

فصل ششم ديه جراحات

○ ماده ۷۰۹ - جراحات سر و صورت و ديه آنها به ترتيب ذيل است:

○ الف- حارصه: خراش پوست بدون آنکه خون جاري شود،
يك صدم ديه كامل

○ ب- داميه: جراحتي كه اندكي وارد گوشت شود و همراه با
جريان كم يا زياد خون باشد، دو صدم ديه كامل

○ پ- متلاحمه: جراحتي كه موجب بریدگی عمیق گوشت شود
لكن به پوست نازك روى استخوان نرسد، سه صدم ديه
كامل

○ ت- سمحاق: جراحتي كه به پوست نازك روى استخوان
برسد، چهار صدم ديه كامل

○ ث- موضحة: جراحی که پوست نازک روی استخوان را کنار بزند و استخوان را آشکار کند، پنج صدم ديه کامل

○ ج- هاشمه: جنایتي که موجب شکستگی استخوان شود گرچه جراحی را تولید نکند، ده صدم ديه کامل

○ چ- مُنْقَلَه: جنایتي که درمان آن جز با جابه جا کردن استخوان میسر نباشد، پانزده صدم ديه کامل

○ ح- مأمومه: جراحی که به کیسه مغز برسد، یک سوم ديه کامل

○ خ- دامغه: صدمه یا جراحی که کیسه مغز را پاره کند، که علاوه بر ديه مأمومه، موجب ارش پاره شدن کیسه مغز نیز میباشد.

○ تبصره ۱ – جراحات گوش، بینی، لب، زبان و داخل دهان، در غیر مواردی که برای آن دیه معین شده است، در حکم جراحات سر و صورت است.

○ تبصره ۲ – ملاک دیه در جراحتهای مذکور، مقدار نفوذ جراحت بوده و طول و عرض آن تأثیری در میزان دیه ندارد.

○ ماده ۷۱۱ - جائفه جراحی است که با وارد کردن هر نوع وسیله و از هر جهت به درون بدن انسان اعم از شکم، سینه، پشت و پهلو ایجاد میشود و موجب یکسوم ديه کامل است. در صورتی که وسیله مزبور از یک طرف وارد و از طرف دیگر خارج گردد، دو جراحی جائفه محسوب میشود.

○ ماده ۷۱۴ - ديه صدماتی که موجب تغییر رنگ پوست میشود، به شرح ذیل است:

○ الف- سیاه شدن پوست صورت، شش هزارم، کبود شدن آن، سه هزارم و سرخ شدن آن، یک ونیم هزارم ديه کامل

○ ماده ۷۱۵ - صدمه ای که موجب تورم بدن، سر یا صورت گردد، ارزش دارد و چنانچه علاوه بر تورم موجب تغییر رنگ پوست نیز گردد، حسب مورد ديه و ارزش تغییر رنگ به آن افزوده میشود.

ثبت دقيق زمان وقوع خصوصا زمان دقيق فوت

○ ثبت توضیحات بیمار یا همراه
○ ثبت مشاهدات

محرمانه و سری بودن مستندات

➤ مالکیت و دسترسی به اطلاعات
سلامت بیمار

➤ چه کسی مالکیت پرونده بیمار را
دارد؟

➤ آیا بیمار می تواند به پرونده خود
دسترسی پیدا کند؟

چه کسانی می توانند به پرونده بیمار دسترسی داشته باشند؟

- ❑ افراد مجاز داخل بیمارستان که با اهداف درمانی و اداری که در ارتباط با پرونده بیمار هستند
- ❑ افراد درمانی واجد شرایط برگزیده توسط بیمار
- ❑ افراد مجاز به دستور دادگاه
- ❑ افرادی که طبق قانون مجاز می باشند
- ❑ وزیر بهداشت یا افراد انتخاب شده توسط او

ماده ۶۴۸ قانون مجازات اسلامی در مورد افشای اسرار

اطبا و جراحان و ماماها و دارو فروشان و کلیه کسانی که به مناسبت شغل یا حرفه خود محرم اسرار می شوند هر گاه در غیر از موارد قانونی ، اسرار مردم را افشا کنند به سه ماه و یک روز تا یکسال حبس و یا به یک میلیون و پانصد هزار تا شش میلیون ریال جزای نقدی محکوم می شوند

قصور پزشکی

۱. بی احتیاطی
۲. بی مبالائی (عدم انجام)
۳. عدم مهارت
۴. عدم رعایت نظامات دولتی

شرایط عدم مسئولیت:

۱. قانونی باشد
۲. قصد درمان داشته باشد
۳. اخلاقی و مشروع باشد
۴. علمی باشد
۵. رضایت نامه گرفته باشد

قانون حمایت از کودکان و نوجوانان

- کلیه اشخاصی که به سن هجده سال تمام هجری شمسی نرسیده اند از حمایت های قانونی مذکور در این قانون بهره مند می شوند.
- هر نوع اذیت و آزار کودکان و نوجوانان که موجب شود به آنان صدمه جسمانی یا روانی و اخلاقی وارد شود و سلامت جسم یا روان آنان را به مخاطره اندازد ممنوع است.
- هرگونه صدمه و اذیت و آزار و شکنجه جسمی و روحی کودکان و نادیده گرفتن عمدی سلامت و بهداشت روانی و جسمی و ممانعت از تحصیل آنان ممنوع و مرتکب به سه ماه و یک روز تا شش ماه حبس و یا تا ده میلیون ریال جزای نقدی محکوم می گردد

□ کودک آزاری از جرائم عمومی بوده و احتیاج به شکایت شاکی خصوصی ندارد.

□ کلیه افراد و مؤسسات و مراکزی که به نحوی مسؤولیت نگاهداری و سرپرستی کودکان را بر عهده دارند مکلفند به محض مشاهده موارد کودک آزاری مراتب را جهت پیگرد قانونی مرتکب و اتخاذ تصمیم مقتضی به مقامات صالح قضائی اعلام نمایند تخلف از این تکلیف موجب حبس تا شش ماه یا جزای نقدی تا پنج میلیون ریال خواهد بود.

